



Nota investeringen Geertruidenberg 2025

Nota investeringen 2025

Inhoud

Nota investeringen 2025.....	3
1 Inleiding.....	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Doel	3
1.3 Wettelijk kader	3
1.4 Hardheidclausule.....	3
1.5 Ingangsdatum	3
2 Investerings.....	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Onderverdeling investeringen.....	3
2.3 Investeringsbudgetten.....	4
2.4 Autorisatie investeringsbudgetten	4
3 Activeren	4
3.1 Algemeen	4
3.2 Soorten activa	5
3.3 Criteria voor het activeren	6
4 Waarderen.....	7
4.1 Algemeen	7
4.2 Waarderingsgrondslagen	7
4.3 Impairment	7
4.4 Sloopkosten.....	8
5 Afschrijven	8
5.1 Algemeen	8
5.2 Afschrijvingsmethode	8
5.3 Moment van starten met afschrijven.....	9
5.4 Componentenbenadering	9
5.5 Restwaarde.....	9
5.6 Afschrijvingstermijnen.....	10
6 Onderhoud kapitaalgoederen.....	10
6.1 Algemeen	10
6.2 Beleidskaders.....	10
6.3 Soorten onderhoud	10
Bijlage 1 Autorisatie investeringsbudgetten Financiële Verordening 2025.....	13
Bijlage 2 Beslisboom afsluiten investeringsbudgetten	14
Bijlage 3 Afschrijvingstermijnen.....	15
Bijlage 4 Schema vastgoed	17
Bijlage 5 Definities.....	18
Bijlage 6 Relevante wetsartikelen en notities	23

Nota investeringen 2025

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Na vaststelling van de Financiële verordening op 17 januari 2022 zijn er ontwikkelingen geweest die aanleiding vormen om deze nota te maken en te actualiseren:

- De commissie BBV heeft (stellige) uitspraken en aanbevelingen gedaan
- Aangepaste wet- en regelgeving
- Vernieuwing financiële verordening

1.2 Doel

In deze nota is het beleid met betrekking tot investeringen, waardering van activa en afschrijvings- en rentelasten opgenomen.

1.3 Wettelijk kader

In artikel 14 van de Financiële verordening gemeente Geertruidenberg 2025 is opgenomen dat het college minimaal eens per vier jaar een nota investeringen vaststelt en ter informatie aan de gemeenteraad aanbiedt. Deze nota geeft hieraan invulling.

De regels op het gebied van onder meer waardering en afschrijving zijn in deze nota nader uitgewerkt. Daar waar wet- en regelgeving ruimte bieden voor eigen invulling door een gemeente, wordt in deze nota een uitspraak gedaan over de invulling door de gemeente. Deze uitgangspunten zijn in deze nota omkaderd.

1.4 Hardheidclausule

Het college kan gemotiveerd afwijken van de in deze nota opgenomen uitgangspunten wanneer bij het toepassen van deze uitgangspunten sprake is van een kennelijke onredelijkheid.

1.5 Ingangsdatum

De in de nota opgenomen uitgangspunten gelden met ingang van 1 januari 2025. De uitgangspunten uit de Financiële Verordening van 2022 wordt ingetrokken met ingang van diezelfde datum.

2 Investerings

2.1 Algemeen

Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

2.2 Onderverdeling investeringen

Investerings worden op de balans opgenomen en maken onderdeel uit van de materiele vaste activa. Overeenkomstig artikel 35 van het BBV worden investeringen onderverdeeld in:

Investerings met een economisch nut.

Investerings hebben economisch nut als ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Dit betreffen onder andere investeringen in verband met riool- en afvalstoffenheffing.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreft investeringen in bijvoorbeeld wegen, water en groenvoorzieningen.

2.3 Investeringsbudgetten

In de begroting wordt op grond van de BBV in de bijlage afzonderlijk aandacht besteed aan de investeringen. Hiertoe wordt een meerjarig Investeringsprogramma in de begroting opgenomen onder de titel "Investeringsplan".

In het investeringsplan worden zowel nieuwe als vervangingsinvesteringen opgenomen:

- Nieuwe investeringen
Nieuwe investeringen geven in de regel uitbreiding van activa. Is er echter sprake van een investering voor de vervanging van bestaande activa waarbij sprake is van andere (nieuwe c.q. uitgebreidere) functionaliteiten dan betreft het eveneens een nieuwe investering. Aan nieuwe investeringen liggen vrijwel altijd beleidsmatige veranderingen ten grondslag.
- Vervangingsinvesteringen
Van vervangingsinvesteringen is sprake als de investeringen gedaan worden ter vervanging van een bestaande investering.

2.4 Autorisatie investeringsbudgetten

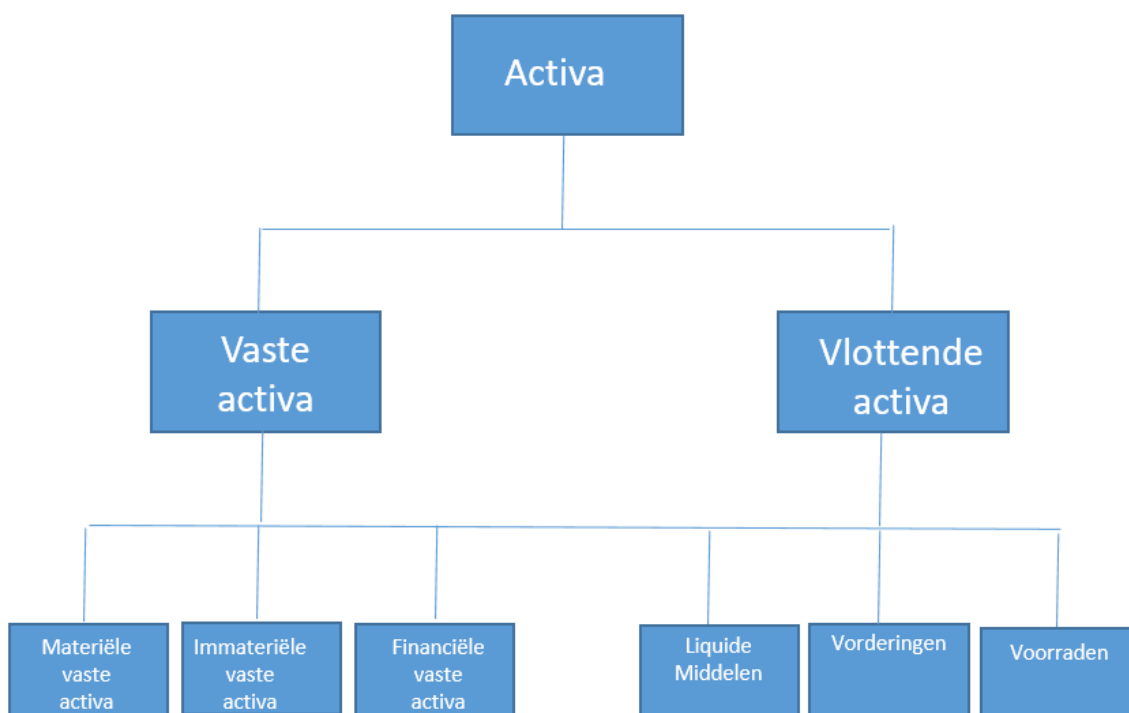
De autorisatie van de investeringsbudgetten is opgenomen in de Financiële Verordening 2025. In bijlage 1 treft u een overzicht aan.

3 Activeren

3.1 Algemeen

Activeren is het opnemen van investeringen op de balans. De waarde van de activa is onderdeel van het vermogen van de gemeente. De jaarlijkse kosten (afschrijving en rente) worden in de toekomst ten laste van de exploitatie gebracht.

3.2 Soorten activa



Op basis van de BBV worden de vaste activa verdeeld in de volgende onderdelen:

- Materiële vaste activa, onderverdeeld in:
 - Investerings met een economisch nut
 - Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
 - Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
- Immateriële vaste activa, onderverdeeld in:
 - Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
 - Kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
 - Bijdragen aan activa in eigendom van derden.
- Financiële vaste activa, onderverdeeld in:
 - Kapitaalverstrekkingen aan:
 1. Deelnemingen
 2. Gemeenschappelijke regelingen
 3. Overige verbonden partijen
 - Leningen aan:
 1. Openbare lichamen
 2. Woningbouwcorporaties
 3. Deelnemingen
 4. Overige verbonden partijen
- Overige langlopende leningen
 - Uitzettingen bij Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

3.3 Criteria voor het activeren

Alle investeringen worden geactiveerd (artikel 59 BBV) met inachtneming van de hieronder opgenomen criteria.

1. Kosten geldleningen

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio worden niet geactiveerd.

2. Activeringsgrens

Uit oogpunt van efficiency wordt een ondergrens gehanteerd voor het activeren van investeringen. Investerings die niet worden geactiveerd worden in één keer ten laste genomen van de exploitatie in het desbetreffende jaar. Als gelijksoortige goederen binnen een kalenderjaar aangeschaft worden, worden deze afzonderlijk beoordeeld.

Voor het activeren van investeringen wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000. Gronden en terreinen vormen een uitzondering op deze regel. Deze worden altijd geactiveerd.

3. Meerjarig nut

Voor het activeren van investeringen dient sprake te zijn van meerjarig nut.

Investerings worden geactiveerd als er sprake is van meerjarig nut (> 2 jaar). Als de economische levensduur 2 jaar of minder is dan wordt de investering, ongeacht het bedrag, direct ten laste van de exploitatie gebracht.

4. Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaalde investering kunnen onder voorwaarden worden geactiveerd op basis van de BBV.

Onderzoeks- en ontwikkelingskosten en voorbereidingskosten die leiden tot een investering worden geactiveerd. Als één en ander niet geleid heeft tot een investering worden de kosten ten laste van de exploitatie gebracht.

5. Kosten onderhoud

Onderhoud houdt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de vooraf bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object. Kosten van onderhoud mogen daarom niet worden geactiveerd (zie paragraaf 6).

Onderhoud is niet van invloed op de bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object en mag daarom niet worden geactiveerd.

6. Bruto en netto activeren

Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd (bruto-methode). Als voor de betreffende investering een reserve gevormd is mag deze reserve niet in mindering gebracht worden op de investering, maar kan de reserve gebruikte worden als dekking van de jaarlijkse uit de investering voortvloeiende kapitaallasten.

Bijdragen van derden die in directe relatie staan met de investering moeten op de investering in mindering worden gebracht (netto-methode).

4 Waarderen

4.1 Algemeen

Waarderen is het bepalen van de waarde van een investering. De wijze waarop deze waardering bepaald wordt, wordt de waarderingsmethode genoemd.

4.2 Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen hebben betrekking op de waardering van balansposten om een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. Het gaat om de volgende regels:

1. Het toerekeningsbeginsel wordt in acht genomen. Kosten en opbrengsten worden in de jaarrekening verwerkt in het jaar waarop ze betrekking hebben;
2. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs;
3. Reserves in mindering brengen op de boekwaarde van een investering is niet toegestaan;
4. Bijdragen van derden, die in directe relatie staan tot de investering, moeten in mindering gebracht worden op de investering;
5. Bijdragen uit een voorziening op grond van artikel 44, lid 1 BBV (dat wil zeggen in de heffing begrepen gespaarde bijdragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen) moeten in mindering gebracht worden op de investering;
6. Bij de waardering van de vaste activa met economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is;
7. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling;

4.3 Impairment

Impairment betreft een bijzondere waardevermindering. Hiervan is namelijk sprake als de marktwaarde van een actief lager is dan de boekwaarde. Om dit inzichtelijk te maken moet de gemeente de panden met economisch nut, afhankelijk van de omstandigheden, geregeld taxeren. Hetzelfde geldt voor vastgoed met een maatschappelijke functie waarbij de intentie is om deze binnen afzienbare tijd te verkopen of de bestemming te wijzigen in een economische functie.

Het schema vastgoed in bijlage 4 geeft een schematisch overzicht waaruit blijkt in welke gevallen er een afwaardering / duurzame waardevermindering moet worden toegepast op het vastgoed.

Bij vastgoed met een maatschappelijke functie wordt geen waardevermindering toegepast, tenzij het (bestuurlijk) de intentie is om het te verkopen of de bestemming te wijzigen naar vastgoed met een economische functie.

Voor vastgoed met een economische functie geldt dat waardevermindering moet worden toegepast indien de marktwaarde lager is dan de boekwaarde.

4.4 Sloopkosten

Indien een gebouw wordt gesloopt kunnen de kosten van de sloop van een gebouw als éénmalige kosten in de exploitatie worden genomen of mogen worden geactiveerd als onderdeel van het nieuwe materiële actief, indien op dezelfde locatie een nieuw gemeentelijk gebouw wordt gerealiseerd. Het voorzichtigheidsprincipe rechtvaardigt de keuze voor het direct ten laste brengen van de exploitatie en zorgen dus voor lagere jaarlijkse afschrijvingslasten. In incidentele gevallen heeft het college de mogelijkheid beargumenteerd van deze gedragslijn af te wijken.

Sloopkosten van een actief worden direct afgeschreven en ten laste gebracht van de exploitatie.

5 Afschrijven

5.1 Algemeen

Afschrijven is het op methodische wijze, volgens een stelsel dat is gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, ten laste van de exploitatie brengen van de waardevermindering van (een) kapitaal- goed(eren). Dit houdt in dat in overeenstemming met het toerekeningbeginsel de uitgave voor een kapitaalgoed, ten laste gebracht wordt aan de exploitatiejaren waarin het goed gebruikt wordt. Dus tegenover afschrijvingen staan geen uitgaven op de exploitatie, maar een vermindering van de balans- waarde.

De wijze waarop een gemeente activa afschrijft heeft grote invloed op haar exploitatie en vermogenspositie. De waardevermindering van vaste activa wordt door middel van afschrijving tot uitdrukking gebracht. Deze waardevermindering is onafhankelijk van het resultaat van het begrotingsjaar.

Afschrijvingen vinden onafhankelijk van het resultaat van de exploitatierekening plaats.

5.2 Afschrijvingsmethode

De BBV laat de gemeenten vrij in de keuze van afschrijvingsmethodiek. In de praktijk zijn er echter vele afschrijvingsmethoden. De (bij de overheid) meest voorkomende zijn de lineaire afschrijving en de afschrijving door middel van gelijkblijvende annuïteiten.

- Lineaire afschrijving
De lineaire afschrijving is een afschrijving op basis van een vast percentage van de oorspronkelijke investering. Indien deze methode wordt toegepast, zullen de rentelasten dalen. Vaak wordt deze methode toegepast als de onderhoudskosten in de gebruiksperiode zullen stijgen.
- Annuïtaire afschrijving
Annuïtaire afschrijving gaat uit van een gelijkblijvende jaarlijkse som van afschrijvings- en rentelasten. De rentelast daalt gedurende de gebruiksperiode, waardoor het gedeelte voor afschrijving omgekeerd evenredig stijgt. Deze methode leent zich vooral in situaties waarbij de kosten worden doorbelast. Deze methode voorkomt dat sterke afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren leiden tot sterke wisselingen in tarieven etc. Deze methode kan ook worden toegepast als er een (rijks)vergoeding tegenover de investering staat die ook gebaseerd is op de annuïteiten methode.
- Degressieve afschrijving
Degressieve afschrijving is het afschrijven op basis van een vast percentage van de boekwaarde. Doordat de boekwaarde ieder jaar afneemt wordt de afschrijving ook elk jaar lager.

Voor de afschrijving van activa wordt de lineaire methode toegepast.

5.3 Moment van starten met afschrijven

De gemeente is, binnen de regels van het BBV, vrij in haar keuze voor het moment van beginnen met afschrijven. Mogelijke keuzes hierbij:

1. vanaf het begin van het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt;
2. medio het begrotingsjaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt;
3. vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt.

Binnen de gemeente wordt gekozen voor optie 3. Ook voor het toerekenen van rente geldt dat hiermee wordt gestart in het boekjaar dat volgt op het jaar waarin een actief gereed komt/wordt verworven.

De gemeente start met afschrijven en toerekenen van rente vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt /verworven wordt. In de jaarrekening wordt jaarlijks bepaald welke investeringsbudgetten afgesloten worden.

Voor de bepaling hiervan en het moment van starten van afschrijven is een beslisboom opgesteld die als bijlage 2 bij deze nota is bijgevoegd.

Resterende financiële termijnen en onderhoudstermijnen op basis van nazorg worden bij bedragen van > € 25.000 als nog te betalen opgenomen in het betreffende boekjaar en wordt het project afgesloten. Zijn de financiële termijnen en onderhoudstermijnen < € 25.000 dan wordt het project eveneens afgesloten.

5.4 Componentenbenadering

De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief, die afzonderlijk vervangen kunnen worden, afzonderlijk worden afgeschreven op basis van de individuele waardevermindering van die delen. Per deel kan de technische of economische levensduur namelijk verschillen.

De gemeente kiest ervoor om een materieel actief in zijn geheel te activeren en één afschrijvingstermijn te hanteren. De onderdelen die een kortere gebruiksduur hebben dan de gebruiksduur van het hele actief, en dus eerder vervangen moeten worden, vallen onder het groot onderhoud. Deze vervangingen worden opgenomen in het onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed en via een onderhoudsvoorziening worden de kosten van toekomstig groot onderhoud gelijkmatig gespreid in de tijd.

De componentenbenadering wordt niet toegepast.

5.5 Restwaarde

In de gemeente Geertruidenberg wordt een materieel actief tot een boekwaarde van € 0 afgeschreven. De boekwinst of het boekverlies wordt bij het afstoten van een kapitaalgoed als incidentele bate of last in de exploitatie verwerkt.

Er wordt geen rekening gehouden met restwaarde. Activa worden afgeschreven naar een boekwaarde van € 0.

5.6 Afschrijvingstermijnen

De afschrijvingstermijn dient zo goed mogelijk aan te sluiten op de feitelijke gebruiksperiode van het kapitaalgoed. Bij de waardedaling moet rekening worden gehouden met de technische en / of economische levensduur.

De technische levensduur is de periode dat de activa technisch in staat zijn om gebruikt te worden. De economische levensduur is de periode waarin de activa naar schatting economisch kunnen worden gebruikt. In beginsel is iedere termijn die op een weloverwogen manier tot stand komt acceptabel. Daarbij wordt gekeken naar wat maatschappelijk aanvaard is. Bij deze overwegingen dienen de volgende aspecten betrokken te worden:

1. Technische slijtage. Deze ontstaan door twee factoren:
 - a. het verloop van de tijd;
 - b. afhankelijk van de omvang van het gebruik.
2. Economische slijtage.
Hoewel het kapitaalgoed technisch nog niet is versleten voldoet het niet meer aan de eisen van deze tijd. Deze veroudering wordt dan ook wel economische slijtage genoemd.

Op basis van het voorgaande zijn de afschrijvingstermijnen bepaald. In bijlage 3 is een opsomming opgenomen van diverse soorten activa en de geldende afschrijvingstermijnen.

Indien de tabel in bijlage 3 niet voorziet in een afschrijvingstermijn stelt het college van B&W een redelijke termijn vast.

6 Onderhoud kapitaalgoederen

6.1 Algemeen

Kapitaalgoederen dienen zo lang mogelijk een bijdrage te leveren ten behoeve van het doel waarvoor zij zijn aangeschaft. Het beheer en onderhoud kost jaarlijks veel geld. Verantwoord omgaan met de kapitaalgoederen is daarom van belang.

6.2 Beleidskaders

Kapitaalgoederen kunnen op verschillende kwaliteitsniveaus worden onderhouden. De raad stelt voor de kapitaalgoederen die de gemeente in eigendom heeft, het te handhaven kwaliteitsniveau vast.

Kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties moeten worden voorkomen. Het vast te stellen kwaliteitsniveau mag daarom niet onvoldoende zijn.

Voor het onderhoud van kapitaalgoederen worden onderhoudsplannen opgesteld voor inzicht in de financiële positie en vanuit het oogpunt van risicobeheersing. Voor het vormen van een voorziening om lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen (egaliseren) over meerdere jaren is een recent onderhoudsplan vereist. Onder recent wordt verstaan een onderhoudsplan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Eén en ander is vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente in artikel 23, onderhoud kapitaal goederen

Het kwaliteitsniveau van kapitaalgoederen wordt door de raad vastgesteld in onderhoudsplannen.

6.3 Soorten onderhoud

Klein onderhoud

Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd.

Klein contractueel onderhoud

Bij klein contractueel onderhoud gaat het om periodiek vastgelegd onderhoud, meestal via contracten, die noodzakelijk zijn om het object in veilig te houden conform wetgeving en maatschappelijke eisen. Denk aan jaarlijkse keuring van brandmelders of van het beveiligingssysteem.

Groot geprogrammeerd onderhoud

Lasten van groot geprogrammeerd onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot geprogrammeerd onderhoud is in de regel gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik wordt verricht.

Groot geprogrammeerd onderhoud houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de vooraf bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object. Kosten van onderhoud mogen daarom niet geactiveerd worden.

Wanneer een aanpassing leidt tot een significante kwaliteitsverbetering (object blijft niet in dezelfde staat), is er geen sprake van groot onderhoud, maar van een investering (bijvoorbeeld een renovatie) die geactiveerd moet worden.

Voorziening groot geprogrammeerd onderhoud:

1. De onderhoudsvoorziening is alleen een optie voor groot geprogrammeerd onderhoud: lasten van groot onderhoud kunnen in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht indien die onderhoudslasten voorzien zijn in een door de raad vastgesteld onderhoudsplan.
2. Instelling door de raad: Een dergelijke voorziening wordt door de raad gevormd om de lasten van het groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren.
3. Voeding met bedragen van gelijke omvang (constante bedragen): de voorziening wordt systematisch ten laste van de exploitatie gevoed met zodanige bedragen dat de voorziening over de gehele looptijd genomen voldoende is voor het bekostigen van de uitvoering van het in het onderhoudsplan opgenomen groot onderhoud. Er wordt rekening gehouden met areaaluitbreiding waartoe al besloten is.
4. Uitsluitend de geplande onderhoudslasten (die van jaar tot jaar kunnen variëren) waarvoor gespaard wordt, mogen ten laste van de voorziening gebracht worden. Eventuele onderhoudslasten die niet in het onderhoudsplan zijn opgenomen moeten rechtstreeks ten laste van de exploitatie komen.
5. De hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening moet worden gebaseerd op een recent (actueel) onderhoudsplan. Dit houdt in dat het onderhoudsplan maximaal 5 jaar oud mag zijn. Binnen deze vijf jaar bestaat overigens wel de verplichting om het onderhoudsplan tussentijds op nieuw vast te stellen indien het onderhoudsplan in belangrijke mate niet meer aansluit bij de actuele situatie van staat van het onderhoud. Deze bepaling geldt ook voor een substantiële areaaluitbreiding.
6. Op basis van artikel 12 lid 1 BBV moeten minimaal 5 categorieën kapitaalgoederen worden onderscheiden: gebouwen, wegen, rioleringen, water (baggeren en infrastructurele werken) en openbaar groen. Bij gebruik van een egalisatievoorziening moet per afzonderlijke categorie een onderhoudsplan worden vastgesteld met een bijbehorende onderhoudsvoorziening. Het is ook mogelijk om deze vijf categorieën nog verder uit te splitsen, maar dit is niet verplicht. Als

er gebruik wordt gemaakt van verdere uitsplitsing, dan dient voor iedere subcategorie een aparte onderhoudsvoorziening te worden gevormd, gebaseerd op een bijbehorend onderhoudsplan.

Achterstallig onderhoud

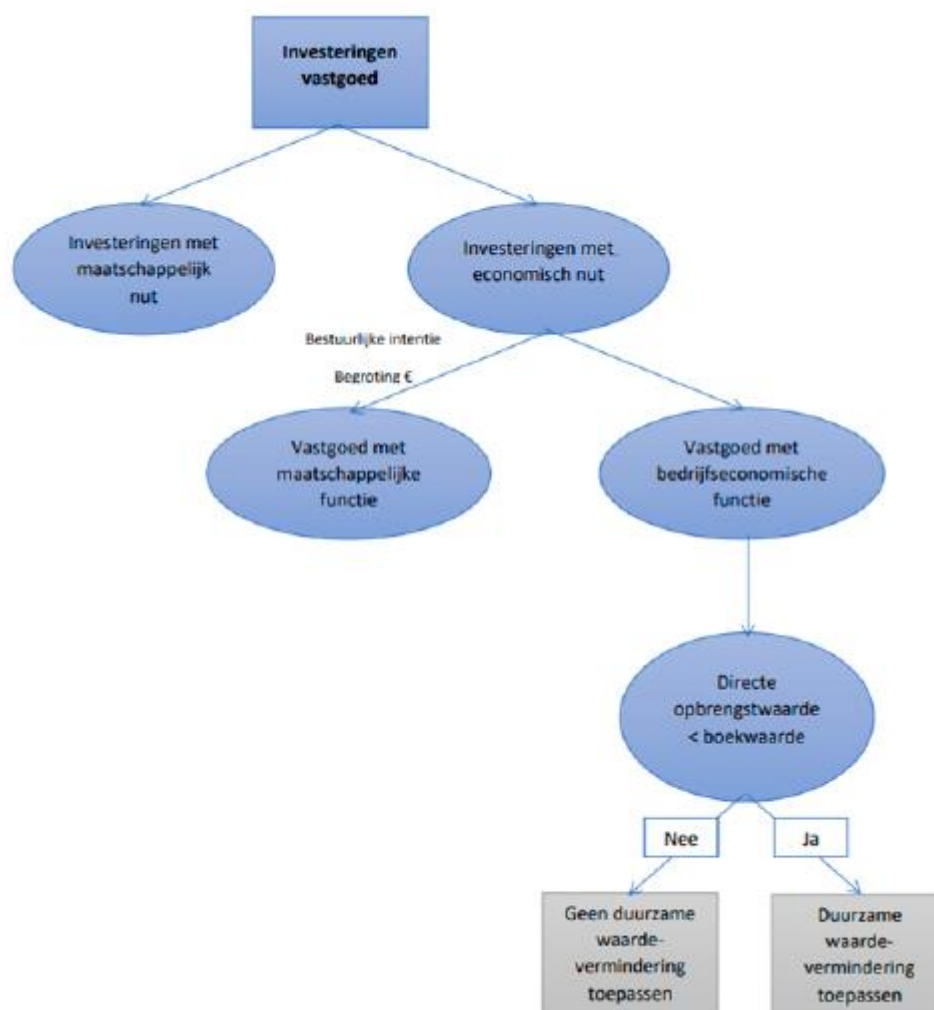
In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd. Bij ontbreken van voldoende middelen om een voorziening te vormen, wordt het achterstallig onderhoud, daadwerkelijk en financieel, binnen een termijn van vier jaar ingelopen.

Nr	Omschrijving Keuzes
1	Voor het activeren van investeringen wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000. Gronden en terreinen vormen een uitzondering op deze regel. Deze worden altijd geactiveerd.
2	Investeringsbudgetten die in het investeringsplan in de begroting zijn opgenomen worden voor het eerstvolgende begrotingsjaar gevoteerd. De andere jaren zijn indicatief c.q. kaderstellend. Feitelijke beschikbaarstelling zal in de volgende meerjarenbegroting aan de orde zijn.
3	Voor een investering waarvan het investeringsbudget niet bij het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, biedt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een voorstel aan de raad aan.
4	Niet compensabele of verrekenbare BTW wordt opgeteld bij de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de investering en geactiveerd en ook opgenomen in de investeringsbudgetten. Indien SPUK SPORT van toepassing is worden de investeringsbudgetten bruto (dus inclusief BTW) opgenomen.
5	Investeringsbudgetten die door de raad zijn goedgekeurd en waar een aanbestedingsproces van toepassing is worden aan de organisatie ter beschikking gesteld na goedkeuring van de aanbesteding door het college.
6	Het college is bevoegd een geautoriseerd investeringsbudget met ten hoogste 10%, tot een maximum van € 25.000, te overschrijden, mits die overschrijding plaatsvindt binnen de door de raad vastgestelde kaders. Over deze overschrijding zal uiterlijk in de jaarrekening worden gerapporteerd.
7	Bij meerjarige investeringsbudgetten wordt een overschrijding van een jaarschijf niet als onrechtmatig benoemd, zolang aannemelijk is dat het totaal van de uitgaven binnen het investeringsbudget meerjarig blijven. Over deze overschrijding zal uiterlijk in het jaarverslag worden gerapporteerd. Deze budgetten worden overgeheveld naar het volgende jaar. Instemming van de Raad vindt bij het vaststellen van de jaarrekening plaats.
8	Een investeringsbudget vervalt binnen twee jaar na eerste vaststelling indien niet is gestart met de werkzaamheden. Verlenging van de termijn van twee jaar moet worden goedgekeurd door het college. Instemming van de Raad vindt bij het vaststellen van de jaarrekening plaats.
9	Investeringsbudgetten worden aan het einde van het jaar van ingebruikname van de investering afgesloten. Indien er sprake is van SPUK SPORT verrekening dan wordt de nabetaling (definitieve SPUK betaling) na afsluiting van het investeringsbudget verrekend met dit investeringsbudget.



<i>Stelselwijziging, omdat de looptijd is aangepast!</i>				
Nr	Soort Activa	Type	Omschrijving	Looptijd
0	algemeen	Algemeen	Investering < 25.000, direct ten laste van de exploitatie muv gronden en terreinen	0
1	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Bouwkundige aanpassingen (renovatie, restauratie)	40
2	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Nieuwbouw	40
3	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Overige verbouwingen (o.a. vergader/overlegruimten, terreinen, inrichting consultatiebureaus, energie besparende maatregelen)	20
4	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Permanente lokalen (onderwijs)	40
5	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Semi-permanente lokalen (onderwijs)	20
6	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Sporthal/gymnlokalen/kleedlokalen	40
7	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Tijdelijke huisvesting	15
8	economisch nut	(Bedrijfs) gebouwen	Zwembad (nieuwbouw, verbouw)	30
9	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Bushaltes/abri's	10
10	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Havens aanleg dammen en steigers	25
11	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Havens vaargeul/kanaal	25
12	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Riolering Aanleg / reconstructie	60
13	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Riolering Gemalen	15
14	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Riolering, vervanging mechanisch en elektrische installaties	20
15	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Riolering, vervanging van Iba's (individuele behandelig afvalwater)	45
16	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Sport: Aanleg kunstgras: onderlaag	25
17	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Sport: Aanleg kunstgras: top laag	15
18	economisch nut	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Sport: Aanleg overige sportvelden	15
19	economisch nut	Gronden en terreinen	Gronden	geen
20	economisch nut	Gronden en terreinen	Terreinen	geen
21	economisch nut	Immateriele vaste activa	Kosten voor onderzoek en ontwikkeling.	5
22	economisch nut	Machines, apparaten en installaties	Gereedschap / apparatuur (houtversnipperaars, frees, trilplaat, maaiers, borstelmaschine. accu aangedreven onkruidbestrijdingsmachines, sensoren voor gladheidsbestrijding)	5
23	economisch nut	Machines, apparaten en installaties	Machines (hoogwerker, accu opslagkasten)	10
24	economisch nut	Machines, apparaten en installaties	Technische installaties (in gebouwen en zwembad)	20
26	economisch nut	Overige materiele vaste activa	Afval: Ondergrondse afvalcontainers	10
27	economisch nut	Overige materiele vaste activa	Airco's (mobiel)	5
29	economisch nut	Overige materiele vaste activa	Meubilair, inventaris	20
30	economisch nut	Overige materiele vaste activa	Speeltoestellen	10
31	economisch nut	Overige materiele vaste activa	ICT smartphones, desktop/mini PC's, Laptops	3
32	economisch nut	Overige materiele vaste activa	ICT bekabeling, technische installatie serverruimte	15
33	economisch nut	Overige materiele vaste activa	ICT iPad en overige apparatuur raads-, commissie- en collegeleden	4
34	economisch nut	Overige materiele vaste activa	ICT Raadzaal audio	7
35	economisch nut	Overige materiele vaste activa	ICT software / applicaties/ telefooncentrale (software) / Switches	5
35	economisch nut	Overige materiele vaste activa	ICT, actieve componenten, servers, printers, fax, copier, plotter, beeldschermen, Thin clients, presentatie- en vergaderschermen	5
25	economisch nut	Overige materiele vaste activa	Aankoop kunstobjecten	10
29	economisch nut	Overige materiele vaste activa	Eerste inrichting onderwijsleerpakket (scholen)	10
28	economisch nut	Overige materiele vaste activa	Eerste inrichting meubilair en lokalen (scholen en gymzalen)	20

39	economisch nut	Vervoermiddelen	Rollend materieel ((vracht)auto, bestelbus, aanhanger)	10
40	economisch nut	Vervoermiddelen	Rollend materieel overig (strooiwagen, tractor, sneeuwschuif, sneeuwplough, nastrooier, schafteet)	10
41	economisch nut	Woonruimten (economisch nut)	Aankoop opstallen (woningen)	40
43	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Aanleg groenvoorzieningen	20
50	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Reconstructies en overige groenvoorzieningen	15
51	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Skatebaan, pumptrack baan, glijbaan zwembad, verlichting velden en terreinen	20
52	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Speelplaatsen/ -terreinen	10
53	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Straatmeubilair, hekwerken, electriciteitsvoorzieningen	10
42	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Aanleg bruggen	60
44	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Aanleg houten bruggen	25
46	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Openbare verlichting armaturen	25
47	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Openbare verlichting masten	50
45	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Aanleg wegen/terreinverhardingen/klimaatmaatregelen (infrastructurale werkzaamheden incl. ondergronden/groenvoorziening, geluidschermen etc)	40
48	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Parkeerterreinen	40
49	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Reconstructie wegen/straten/pleinen	40
54	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Technische hulpmiddelen (o.a. sensoren voor gladheidsbestrijding)	5
55	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Verkeersregelininstallatie	15
56	maatschappelijk nut	Grond-, weg- waterb. Werken	Voet- en rijwielpaden	40



Bijlage - Schema vastgoed (bron: Nota Materiële vaste activa van de Commissie BBV)

A**Actief/activa**

Een actief is een uit gebeurtenissen in het verleden voortgekomen middel, waarover de gemeente de beschikkingsmacht heeft en dat de potentie heeft tot het genereren van middelen dan wel van maatschappelijk nut is.

Activa met een economisch nut

Die activa die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen van de gemeente en/of die verhandelbaar zijn.

Activa, financiële

De kapitaalverstrekkingen, verstrekte leningen, overige uitzettingen (verstrekkingen) met een looptijd van één jaar of langer dan een jaar en bijdragen aan activa in eigendom van derden. Waardering is tegen nominale waarde.

Activa, immateriële vaste

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio en de kosten van onderzoek en ontwikkeling ten behoeve van een bepaald vast actief.

Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Deze activa kunnen niet verhandeld worden of middelen genereren. Het gaat uitsluitend om activa in de openbare ruimte. Dergelijke investeringen worden bij de ontwikkeling van een nieuwbouwwijk veelal in de grondprijs verwerkt.

Activeren

Het op de balans presenteren van de financiële waarde van het aangeschafte of vervaardigde kapitaalgoed met meerjarig nut dat vanaf dat moment als bezitting kan worden beschouwd.

Afschrijven

Het op een methodische wijze in de boekhouding (verslaglegging en verslaggeving) tot uitdrukking brengen van de waardedaling van een kapitaalgoed over een bepaalde periode.

Agio

Het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het hogere bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd. Zie ook disagio.

B**BBV**

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Bijdragen in investeringen van derden

Het betreft een bijdrage in een investering van derden die bijdraagt aan de publieke taak en die de gemeente de derde partij kan verplichten daadwerkelijk te investeren en die bij in gebreke blijven door de desbetreffende overheid terug kan worden gevorderd.

Boekwaarde

Waarde van het nog niet afgeschreven bedrag van een activum of meerde activa in de financiële administratie en dus op de balans.

C**Componentenbenadering**

De componentenbenadering houdt in dat op verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief, die afzonderlijk vervangen kunnen worden, afzonderlijk worden afgeschreven op basis van de individuele verwachte gebruiksduur van die delen.

D**Disagio**

Het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het lagere bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd. Ook het verschil tussen de nominale waarde van een aandeel en de (koers)prijs van dat aandeel.

E**Exploitatie**

De bedrijfseconomische baten en lasten van alle gemeentelijke taken die tot uitdrukking komen in de begroting, de meerjarenraming en de jaarrekening.

G**Gebruiksgoederen**

Gebruiksgoederen zijn goederen die meerdere jaren meegaan.

Gemeentewet

De wet die taken, bevoegdheden en inrichting van de gemeente regelt.

I**Impairment**

Bijzondere waardevermindering. Hiervan is sprake als de marktwaarde lager is dan de boekwaarde van een actief.

Investeringsbudget

Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Investeringsbudget

Een investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld.

Investeringsbudget

Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld. Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld. Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld. Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld.

Investeringsbudget

Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld. Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld.

Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld. Investeringsbudget is een door de raad beschikbaar gesteld jaaroverstijgend budget ten behoeve van een te activeren activum waarvan de hoogte door de raad wordt vastgesteld.

Investerings met een economisch nut, waarvoor een bestemmingsheffing kan worden geheven. Bijvoorbeeld riool- en afvalinvesteringen.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte
Investerings die geen economisch nut opleveren (geen middelen genereren en/of verhandelbaar zijn), bijvoorbeeld wegen.

Investerings: nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen
Investerings ten behoeve van nieuwe activiteiten of ten behoeve van de uitbreiding van bestaande activiteiten. Bijvoorbeeld een nieuw gemeentehuis resp. een uitbreiding van een bestaand gemeentehuis.

K

Kapitaalgoederen

Goederen die gedurende meerdere jaren nut geven zoals wegen, gebouwen en riolen.

Klein onderhoud

Preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van tevoren vastgesteld kwaliteitsniveau.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

Alle kosten die worden gemaakt voor de haalbaarheid van een investering tot het moment van besteks- gereed maken en aanbesteden.

M

Marktw waarde

Waarde van een materieel actief (bouwgrond, gebouwen e.d.) in het economisch verkeer.

Materiële activa

Investerings met een meerjarig economisch nut of met een meerjarig maatschappelijk nut.

O

Onderhoud, klein

Preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van tevoren vastgesteld kwaliteitsniveau.

Onderhoud, groot

Uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object.

Onderhoud achterstallig

Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade en/of onveilige situaties, hetgeen vaak leidt tot hogere herstelkosten.

R

Renovatie

Renovatie of renoveren is herstellen en wanneer nodig gedeeltelijk vernieuwen van een investeringsgoed, waardoor het beter bruikbaar wordt naar de huidige maatstaven en normen.

Restwaarde

Onder restwaarde wordt verstaan de schatting van de opbrengst van het actief dat na de gebruiksduur nog gerealiseerd kan worden (tegen het prijspeil van het moment van ingebruikname)

T

Toerekeningsbeginsel

Het toerekeningsbeginsel houdt in dat financiële feiten in de jaarrekening worden verwerkt in de periode waarop ze betrekking hebben. De datum van ontvangst of betaling is dus niet relevant voor verwerking van het financiële feit, maar de periode waarop deze betrekking heeft.

V

Vastgoed

Een onroerend goed of een onroerende zaak dat zich kenmerkt door vereniging met de grond. Vastgoed omvat de grond en de opstal.

Vastgoed met een bedrijfseconomische functie

Bij vastgoed met een bedrijfseconomische functie gaat het om vastgoed dat door de decentrale overheid wordt aangehouden om bewust winst te realiseren en/of waardeinstijgingen te realiseren. Bij vastgoed met een bedrijfseconomische functie bestaat de mogelijkheid dat een duurzame waardevermindering moet worden verantwoord.

Vastgoed met een maatschappelijke functie Maatschappelijk vastgoed is vastgoed:

- waarin maatschappelijke diensten aan burgers worden verleend of door burgers zelf worden gecreëerd,
- waarvan de exploitatie (gedeeltelijk) door publieke middelen mogelijk wordt gemaakt
- waarin vraag (burgers) en aanbod (instellingen) fysiek bij elkaar komen en
- waar iedereen (voor wie het bedoeld is) toegang toe heeft.

Verbruiksgoederen

Verbruiksgoederen zijn goederen voor eenmalig gebruik.

Verkrijgingsprijs

Omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten

Vervanging

Maatregel om de kwaliteit van een object weer op het gestelde kwaliteitsniveau te brengen, toegepast aan het einde van de (economische) gebruiksduur indien groot- en klein onderhoud niet meer toereikend is, waardoor er een nieuw actief ontstaat.

Vervangingsinvesteringen

Investeringen ten behoeve van de vervanging van een bestaand actief als gevolg van economische veroudering of slijtage.

Een bijzondere vervangingsinvestering is een rehabilitatie van een weg. Dit betreft een vervanging op basis van einde levensduur, waarbij groot- en klein onderhoud (economisch) niet meer toereikend is. De weg wordt weer volledig nieuw aangelegd op het oorspronkelijke structurele en functionele niveau, zonder aanpassingen in vormgeving of gebruik. Er is sprake van een nieuw actief met een nieuwe levensduur. Indien de oude weg nog een boekwaarde heeft, dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden.

Vervaardigingsprijs

Omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Vorbereidingskosten

Vorbereidingskosten zijn eenmalige kosten die in de periode voorafgaande aan de operationele start van een investering worden gemaakt en die niet terugkomen in de jaarlijkse exploitatie van die investeringen.

W

Waarderen

De waarde die toegekend wordt aan het geactiveerde kapitaalgoed c.q. de investering op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Bijlage 6 Relevante wetsartikelen en notities

Gemeentewet

Artikel 212

1. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
 - a. regels voor waardering en afschrijving van activa;
 - b. grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze wordt geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
 - c. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie.

BBV, hoofdstuk IV, de jaarstukken en de toelichting

Artikel 33

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 34

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a) kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b) kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- c) bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. investeringen met een economisch nut;
 - b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
 - c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 36

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

1. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;
2. leningen aan:
 1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a., van de Wet financiering decentrale overheden;
 2. woningbouwcorporaties;
 3. deelnemingen;
 4. overige verbonden partijen;

- 5.
3. overige langlopende leningen;
4. uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
5. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
6. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
 - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 51

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend.

Artikel 52

1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. gronden en terreinen;
 - b. woonruimten;
 - c. bedrijfsgebouwen;
 - d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
 - e. vervoermiddelen;
 - f. machines, apparaten en installaties;
 - g. overige materiële vaste activa.
2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
 - a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de investeringen of desinvesteringen;
 - c. de afschrijvingen;
 - d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
 - e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
 - f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar

BBV, hoofdstuk V, waardering, activeren en afschrijving

Artikel 59

1. Alle investeringen worden geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden de bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief op de waardering daarvan in mindering gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering worden gebracht op de investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a (kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio), maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b (kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief), ten hoogste vijf jaar.
6. Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c (bijdragen aan activa in eigendom van derden), is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Notitie rente 2023 – Commissie BBV

Uit paragraaf 2, ad e van deze notitie

De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in Euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.

Indien de werkelijke rentelasten in Euro's die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten in Euro's die op basis van de voorgecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt plaats via het taakveld Treasury. Hiertoe worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. Dit geldt ook voor de rentelasten en –baten van projectfinanciering.

Notitie materiele vaste activa 2020 – Commissie BBV

In deze notitie zijn de volgende stellige uitspraken en aanbevelingen opgenomen:

Stellige uitspraken

- Software als afzonderlijk actief valt onder de materiële vaste activa, als bedoeld in artikel 35 lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut).
- Licenties op software voor onbepaalde duur, die in één keer in rekening worden gebracht vallen onder de materiële vaste activa als bedoeld in artikel 35, lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut).
- Een wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. gebruiksintensiteit is een schattingswijziging. De bestaande (rest)boekwaarde wordt niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.
- Een wijziging van de 'vrij te kiezen' waarderingsgrondslagen is een stelselwijziging. Bij een stelselwijziging worden bestaande (rest)boekwaarden niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte gebruiksduur afgeschreven.
- Uit hoofde van rechtmatigheid kunnen besluiten tot een stelsel- of schattingswijziging met betrekking tot materiële vaste activa uiterlijk tot het eind (31-12) van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen door de raad.
- Klein- en groot-onderhoud houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object en mag daarom niet worden geactiveerd.
- Voorzieningen die vooraf worden gevormd om lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen over meerdere begrotingsjaren, kunnen alleen met instemming van de raad ingesteld en gevoed worden op basis van een recent onderhoudsplan.
- Onder recent onderhoudsplan wordt een onderhoudsplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Deze vijf jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord is in de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' van de begroting en de jaarstukken.
- Tussentijdse bijstelling van het onderhoudsplan binnen de vijf jaar is verplicht, indien een belangrijke afwijking is opgetreden in de staat van het onderhoud.
- In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

2.1 Onderhoud mag niet worden geactiveerd

Onderhoudslasten worden gemaakt om een kapitaalgoed in goede, oorspronkelijke staat te houden, zodat het naar behoren kan functioneren. Onderhoudslasten zijn dus niet van invloed op de vastgestelde gebruiksduur of afschrijvingstermijn. Dit is dus een essentieel verschil met het uitvoeren van een (vervangings)investering, aangezien die leidt tot een verlenging van de gebruiksduur. Indien de componentenbenadering wordt toegepast en het betreffende onderdeel van de materiële vaste activa is afgeschreven (einde gebruiksduur), is er geen sprake van groot onderhoud maar van vervangingsinvesteringen.

Een vervangingsinvestering moet dus worden geactiveerd op de balans, maar onderhoud mag daarentegen nooit worden geactiveerd (ook niet als het om grote bedragen gaat). De onderhoudslasten dienen volledig in de (meerjaren)begroting (exploitatie of voorziening) te worden opgenomen.

2.2 Groot onderhoud versus klein onderhoud

Daarbij moet echter onderscheid worden gemaakt tussen groot onderhoud en klein onderhoud.

Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse niet voorziene reparaties of jaarlijks terugkerende onderhoudslasten (o.a. preventieve maatregelen en onderhoudscontracten) die nodig zijn om het kapitaalgoed in functionele en veilige staat te houden (tegen een van tevoren door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau).

De noodzaak van het verrichten van groot onderhoud doet zich daarentegen pas na een langere periode van gebruik voor, als gevolg van slijtage. Het gaat hier dus om onderhoud van meer ingrijpende aard, dat in feite betrekking heeft op een langere periode. Met onderhoud van ingrijpende aard kunnen jaarlijks fluctuerende lasten gemoeid zijn.

Wat betekent dit in de praktijk? De lasten van groot en klein onderhoud moeten apart in beeld worden gebracht, aangezien ze een wezenlijk ander karakter hebben.

De lasten van klein onderhoud dienen volledig te worden geraamd in het jaar waarin het klein onderhoud daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. Met ingang van het jaar van ingebruikname starten de lasten van klein onderhoud. Deze lasten mogen nooit (ook niet via een voorziening) over meerdere jaren worden geëgaliseerd.

De lasten van groot onderhoud mogen niet worden geactiveerd en kunnen op twee wijzen worden verwerkt in de begroting:

1. Lasten in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie brengen.

In de begroting worden deze lasten geautoriseerd door de raad, omdat de lasten onderdeel uitmaken van het saldo van baten en lasten van de begroting. Het is van belang dat de ramingen onderbouwd zijn met reële en actuele meerjarige onderhoudsplanningen (MJOP). Anders zou de begroting snel aan realiteitswaarde inboeten. Dit kan in de vorm van een onderhoudsplan, we adviseren dit ook te doen. Als de lasten in de exploitatie zijn opgenomen hoeft het onderhoudsplan niet door de raad vastgesteld te worden en volstaat vaststelling door het college.

2. Lasten in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening brengen.

Het is toegestaan om de lasten van groot onderhoud te egaliseren via een onderhoudsvoorziening als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan (zie onder 2.3). De onderhoudsuitgaven maken hierbij geen onderdeel uit van het saldo van baten en lasten. De last in de begroting betreft alleen de dotatie aan de voorziening. Met het vaststellen van de begroting worden niet de lasten groot onderhoud geautoriseerd. Het enige moment van autorisatie van de onderhoudslasten is bij het vaststellen van het onderhoudsplan. Het onderhoudsplan moet daarom door de raad zijn vastgesteld.

2.3 De voorwaarden voor het gebruik van een onderhoudsvoorziening ter egalisatie

1. De onderhoudsvoorziening is alleen een optie voor groot onderhoud: lasten van groot onderhoud kunnen in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht indien die onderhoudslasten voorzien zijn in een door de raad vastgesteld onderhoudsplan.
2. Instelling door de raad: een dergelijke voorziening wordt door de raad gevormd om de lasten van het groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren.
3. Voeding met bedragen van gelijke omvang (constante bedragen): de voorziening wordt systematisch ten laste van de exploitatie gevoed met zodanige bedragen dat de voorziening over de gehele looptijd genomen voldoende is voor het bekostigen van de uitvoering van het in het onderhoudsplan opgenomen groot onderhoud. Wij adviseren daarbij rekening te houden met areaaluitbreiding waartoe al besloten is.
4. Uitsluitend de geplande onderhoudslasten (die van jaar tot jaar kunnen variëren) waarvoor gespaard wordt, mogen ten laste van de voorziening gebracht worden. Eventuele onderhoudslasten die niet in het onderhoudsplan zijn opgenomen moeten rechtstreeks ten laste van de exploitatie komen.

De omvang van de voorziening, rekening houdend met de jaarlijkse toevoegingen, moet in elk geval toereikend zijn om het toekomstig geplande groot onderhoud op elk moment in de tijd ten laste van de voorziening te kunnen brengen. Met andere woorden: de voorziening mag nooit een negatief saldo krijgen. Na actualisatie van een onderhoudsplan kan zich toch de situatie voordoen dat er op begrotingsbasis een tekort in de onderhoudsvoorziening dreigt te ontstaan. Een eenmalige toevoeging om de voorziening op het gewenste peil te brengen is op begrotingsbasis niet toegestaan, want dit past niet bij het doel van egalisatievoorzieningen. Het te lage bedrag moet worden aangevuld door de jaarlijks in de begroting geraamde stortingen zodanig te verhogen, via een begrotingswijziging, dat de voorziening over de gehele looptijd genomen weer toereikend is voor het bekostigen van de uitvoering van het onderhoud. Alleen wanneer bij het opmaken van de jaarrekening geconstateerd wordt dat er sprake is van een negatieve onderhoudsvoorziening dan moet er een eenmalige toevoeging plaats vinden. Een negatieve voorziening is namelijk niet toegestaan.

5. De hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening moet worden gebaseerd op een recent (actueel) onderhoudsplan. Dit houdt in dat het onderhoudsplan maximaal 5 jaar oud mag zijn (voorbeeld: de toevoeging aan de onderhoudsvoorziening voor het begrotingsjaar (t) plus de drie jaren van de meerjarenraming (t+1, t+2, t+3) moet dus gebaseerd zijn op een onderhoudsplan dat niet ouder is dan t-5). Binnen deze vijf jaar bestaat overigens wel de verplichting om het onderhoudsplan tussentijds op nieuw vast te stellen indien het onderhoudsplan in belangrijke mate niet meer aansluit bij de actuele situatie van staat van het onderhoud. Deze bepaling geldt ook voor een substantiële areaaluitbreiding.

De raad kan gemotiveerd afwijken van deze maximumtermijn van 5 jaar, maar men moet dit wel autoriseren en verantwoorden in de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' van zowel de begroting als de jaarstukken (bijvoorbeeld als het wenselijk is om het wegenonderhoudsplan en het vGRP gelijktijdig te actualiseren). Bij het gemotiveerd afwijken moeten tevens de maatregelen worden benoemd die worden genomen om achterstallig onderhoud te voorkomen (zie verder onder 2.6).

6. Op basis van artikel 12 lid 1 BBV moeten minimaal 5 categorieën kapitaalgoederen worden onderscheiden: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Per afzonderlijke categorie moet een onderhoudsplan worden vastgesteld met een bijbehorende onderhoudsvoorziening. Het is ook mogelijk om deze vijf categorieën nog verder uit te splitsen, maar dit is niet verplicht. Als er gebruik wordt gemaakt van verdere uitsplitsing, dan dient voor iedere subcategorie een aparte onderhoudsvoorziening te worden gevormd, gebaseerd op een bijbehorend onderhoudsplan.

2.4 Cases m.b.t. het gebruik van onderhoudsvoorzieningen

Gemeenten wijken soms af van deze regelgeving. In dit hoofdstuk laten we zien hoe we afwijkingen beoordelen en betrekken bij het bepalen van de vorm van toezicht.

- a. Als blijkt dat de ramingen van de onderhoudslasten in de gemeentebegroting niet zijn gebaseerd op een door de raad vastgesteld recent onderhoudsplan, signaleren wij dit door hier een opmerking over te maken in de begrotingsbrief. Het is dan immers onvoldoende aangetoond dat de ramingen voldoende reëel zijn. We verzoeken de gemeente dringend om zo snel mogelijk een recent plan vast te stellen, zodat de eerstvolgende begroting wél onderbouwd zal zijn met de vereiste actuele onderhoudsplannen. Als deze situatie zich bij de volgende begroting echter wederom voordoet, kan het voor ons aanleiding zijn om de begroting als onvoldoende reëel aan te merken. Dit kan leiden tot negatieve bijstellingen op de structurele begrotingssaldi. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de vorm van toezicht.
- b. Als de gemeente op enig moment afstapt van de methodiek van lastenegaliserend effect van de voorziening wegvalt, kan dit leiden tot (sterke) schommelingen in de jaarlijkse onderhoudslasten in de begroting. Dit heeft dus direct effect op de structurele saldi van de (meerjaren)begroting. Zonder onderhoudsvoorziening is het niet mogelijk om de onderhoudslasten te egaliseren.
- c. Indien de onderhoudsvoorziening in enig jaar toch een negatief saldo vertoont, passen we een negatieve bijstelling toe op de (structurele) begrotingssaldi van de (meerjaren)begroting. Het te lage bedrag moet worden aangevuld door de jaarlijks in de begroting geraamde stortingen zodanig te verhogen, zodat de voorziening over de gehele looptijd genomen weer toereikend is voor het bekostigen van de uitvoering van het onderhoud. Het bedrag van de verhoging stellen we meerjarig negatief bij op het structurele begrotingssaldo. Deze bijstelling bepalen we door het negatief saldo door 4 te delen, zijnde de periode van de begroting plus de meerjarenraming. Dit heeft dus consequenties voor de structurele saldi van de meerjarenraming en mogelijk dus ook voor de vorm van toezicht.
- d. Het is niet toegestaan om de toevoeging aan de onderhoudsvoorziening geleidelijk te laten toegroeien naar het noodzakelijke bedrag (het zogenaamde 'ingroei-model'). Daarmee worden

2.6 Achterstallig onderhoud

Er kan sprake zijn van achterstand of achterstallig onderhoud als onderhoud niet tijdig volgens de planning wordt uitgevoerd. Bij achterstand is de kwaliteit van het betreffende object (nog) niet aangetast. Bij achterstallig onderhoud is dat wel het geval: er wordt niet (meer) voldaan aan het door de raad vastgestelde minimale kwaliteitsniveau of de wettelijke norm. Achterstallig onderhoud kan

ook ontstaan door een onvoldoende financiële vertaling in de begroting van het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau.

Als kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties aan de orde zijn, is er sprake van achterstallig onderhoud. Op basis van CROW advies is het uitgangspunt voor financieel toezicht (conform gehanteerd beleid artikel 12 Fvw) dat er sprake is van kapitaalvernietiging als de staat van het onderhoud niet meer voldoet aan minimaal kwaliteitsniveau C (bij onderhoud wegen), of een vergelijkbaar niveau als er een andere systematiek wordt toegepast.

Achterstallig onderhoud kan leiden tot hogere herstellasten en ook tot onveilige situaties als niet meer wordt voldaan aan de wettelijke normen. Daarom dient achterstallig onderhoud zo snel mogelijk te worden hersteld. Op basis van artikel 44 lid 1a BBV wordt daartoe een voorziening gevormd; het achterstallig onderhoud wordt dan meteen ten laste van deze voorziening gebracht. In de notitie "Materiële vaste activa" (januari 2020) van de Commissie BBV is een belangrijke wijziging doorgevoerd met betrekking tot het ramen van achterstallig onderhoud. Dit houdt in dat het niet langer acceptabel is om het achterstallig onderhoud in te lopen binnen vier jaar tijd. In de praktijk betekent dit dat de gemeente de voorziening achterstallig onderhoud in één keer moet vormen (in het begrotingsjaar waarin de omvang van het achterstallig onderhoud is vastgesteld en duidelijk is welke maatregelen moeten worden getroffen). Doorgaans wordt de voorziening gevormd middels een overheveling vanuit de (algemene) reserves. Dit kan in bepaalde gevallen leiden tot een negatieve stand van de algemene reserve, hetgeen feitelijk niet is toegestaan. In dat geval zal de gemeente met spoed actie moeten ondernemen om de algemene reserve binnen de periode van de meerjarenraming weer op het noodzakelijke peil te brengen. Het achterstallig onderhoud kan derhalve grote consequenties hebben voor de financiële positie van gemeenten en ook voor de vorm van toezicht. In bepaalde gevallen kan achterstallig onderhoud ook worden verholpen door het gehele kapitaalgoed versneld te vervangen. In dat geval is het uiteraard niet nodig om hiervoor nog een voorziening voor achterstallig onderhoud te treffen.